

Időpont: február 25.

Helyszín: Moha

Mohán tél vége felé furcsa szokásnak hódolnak: a farsang utolsó napján a fiatal legények hagyományos maskarákba öltözve járják végig a portákat, hogy összegyűjtsék a tyúkólakban talált tojást. Persze nem csak a baromfiudvar lakóira fordítanak gondot: a rítushoz az is hozzátartozik, hogy korommal kenjék meg a lányokat-asszonyokat, gyerekeket, de a járókelőket, érdeklődőket is. Szeretettel várnak minden kedves érdeklődőt 2020. február 25-én a tikverőzésre. A program délelőtt 9 órakor kezdődik. Vegyük ki részünket a hagyomány ápolásából! A falu életének kétségkívül legjelentősebb eseménye a húshagyó keddi tikverőzés. Farsangi népszokások az egész országban fennmaradtak, azonban a mohai különlegessége, hogy külső beavatkozás, felsőbb szervezés nélkül él.

A tikverőzés a farsang utolsó napján kerül megrendezésre. Minden év húshagyókeddjén a 14-20 év körüli legények tradicionális maskarába öltöznek: rongyszalagokkal gazdagon díszített bohócnak, fehérruhás szalmatöröknek, szerencsehozó kéményseprőnek, és a legfiatalabb alakoskodók lánynak. A színes farsangi maskarások végigjárják a falut, és minden házba-udvarba betérnek, hogy összegyűjtsék a tyúkólakban talált tojást (mint a termékenység és bőség szimbólumát).

A szokás a nevét a csupán jelképesen elvégzett „tyúkverésről” kapta, a tyúkok fenekét a bohócok furkósbotjukkal jelképesen megütögetik, amely szimbolikus cselekedet a jószág termékenységét hivatott elősegíteni.

A varázslás részeként a tikverőzők korommal kenik be a házak lakóit - elsősorban a lányokat, asszonyokat -, a járókelőket és az érdeklődőket, külön tekintettel a már hagyományosan az iskolákból és óvodákból idelátogató több száz gyerekre. A kormozással mindannyian a varázslat részeseivé leszünk.

A tikverőzőket a házaknál a tojáson kívül ma fánk és bor is várja, az összegyűjtött több száz tojásból pedig az esti mulatságra rántotta készül. Ezzel a lakomával és tánccal zárul a falu népe számára a farsang.

A tikverőzés kezdeti időpontját meghatározni nem tudjuk. A szokás eredetével kapcsolatban csupán annyit tudunk megállapítani, hogy több mint 100 éves lehet. A néprajztudomány számára Pesovár Ferenc, néprajz-, néptánc- és népzene kutató, fedezte fel a mohai hagyományt. Az első írásbeli említés is Pesovár Ferenc és Bartha Tibor újságcikkéhez fűződik, a Fejér Megyei Hírlap 1961.05.03. számában olvashattunk először a tikverőzésről Mohával

kapcsolatosan. A község hivatalos iratai között erre semmiféle adat nem utalt, hiszen az ilyen és ehhez hasonló népszokások elismerés híján - bizonyos időkben tiltás ellenére - a hivatalos szervektől függetlenül éltek, hagyományozással továbböröklődve.

A fiatalok kitartása a népszokás megszervezésében nagymértékben hozzájárult a fennmaradásához. Mind a mai napig kulcsfontosságú a mohai fiúk dicséretreméltó vállalkozó kedve. A falu közössége minden évben tudatosan készül a jeles napra, a szervezés már szerves gyakorlatát képezi a falu életének. A hagyományt nem szükséges újratanítani, az egymást követő generációk tagjai fokozatosan adják tovább egymásnak a szokás menetrendjét, az öltözetek készítésének praktikáit, és azon tudást, fortélyokat és taktikákat, amelyek a külső szemlélők számára láthatatlanok maradnak.

A tikverőzést soha nem kellett újratanítani, hiszen a mindenkori mohai fiatalok többé-kevésbé gyakorolták, évről-évre átadták egymásnak. Az 50-es, 60-as évek politikai rendszerében a kihálás, betiltás veszélye fenyegette, a faluközösség a ragaszkodásával, valamint Pesovár Ferenc a kitartó szakmai érdeklődésével tartotta életben. A hagyomány ismertetésében és népszerűsítésében a 60-as években fellendülést hozott a televízió elterjedése.

Moha község lakossága egyedülálló módon megőrizte, és napjainkban is példaértékűen fenntartja ezt a különleges néphagyományt, büszkén és féltve őrzött kincsét. A mohai tikverőzés 2011 szeptemberében felvételt nyert a SZELLEMI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG NEMZETI JEGYZÉKÉRE, amely azt a nemes célt szolgálja, hogy a nemzet tudatosan megőrizze kulturális arcát, élő identitását, hogy átörökíthesse az örökség-elemeket az eljövendő generációknak, és megóvhassa a feledéstől.